

zaaknummer 2012T796

24 oktober 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. R.A. Hebly, advocaat te Amersfoort,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de Heilige
Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de Heilige
Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 maart 2014. Op 2 mei 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder drs. [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

Op 15 juli 2014 is een brief d.d. 3 juli 2014, met bijlagen ontvangen van mr. Hebly naar aanleiding van de inhoudelijke reactie van broeder [naam]. Broeder [naam] heeft vervolgens bij brief van 9 september 2014 gereageerd op de brief van mr. Hebly d.d. 3 juli 2014

Op 30 september 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner, mevrouw [naam], en heeft zijn klacht nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Hebly.

Namens de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) is verschenen broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Omdat klager als kind druk en onhandelbaar was besloten zijn ouders hem na overleg met verschillende psychologen en pedagogen op 11-jarige leeftijd uit huis te plaatsen. Klager verbleef van [jaar] tot en met [maand] [jaar] op het internaat [naam] te [plaats].

Ten aanzien van aangeklaagde 1

2.2. In de eerste maanden op het internaat had klager veel moeite zijn plek te vinden in de groep. Aangeklaagde 1 ontfermde zich in deze periode over klager; hij troostte hem en gaf hem aandacht. In [maand] [jaar] overleed de oma van klager onverwacht. Dit werd hem telefonisch medegedeeld. Aangeklaagde 1 zag dat klager door het trieste nieuws moest huilen en troostte en knuffelde hem, hetgeen de vertrouwensband tussen hen verstrekte. Klager zag aangeklaagde als een soort vaderfiguur. Vanaf dit moment kwam aangeklaagde 1 regelmatig 's avond op de chambrette van klager. Hij troostte en aaide klager. Toen was nog geen sprake van seksueel misbruik.

Op een woensdagmiddag werd klager in het handenarbeidlokaal voor het eerst door aangeklaagde 1 misbruikt. Klager was daar een moment alleen met aangeklaagde 1. Aangeklaagde 1 ging achter klager staan en begon de geslachtsdelen van klager te betasten, terwijl hij van achteren tegen klager aanreed. Ook betastte aangeklaagde 1 zichzelf. Plotseling hield het op en werd klager teruggestuurd naar de groep. Na dit incident kwam aangeklaagde 1 's avonds regelmatig bij klager langs. Tijdens deze bezoeken werd klager betast door aangeklaagde 1 en moest klager aangeklaagde ook betasten. Dit gebeurde minstens één keer per week.

Als gevolg van het misbruik begon klager overdag vervelend te doen tegen andere broeders en van zich af te bijten. Hierdoor werd klager regelmatig gestraft. Een aantal keren moest hij voor straf op de ziekenboeg slapen. Aangeklaagde 1 sprak hem eerst streng toe. Daarna veranderde zijn toon en troostte en knuffelde hij klager weer waarna aangeklaagde 1 ook weer de geslachtsdelen van klager betastte. Omdat klager alleen op de ziekenzaal was, ging aangeklaagde 1 echter verder dan dat. Klager herinnert zich dat hij zijn pyjamabroek uit moest doen, waarna aangeklaagde 1 hem betastte en van achteren tegen hem aanreed, waarbij aangeklaagde 1 trachtte hem anaal te penetreren. Klager kan zich niet herinneren of dit ook daadwerkelijk gelukt is.

Toen klager in een andere groep kwam, hield het misbruik door aangeklaagde 1 op.

Ten aanzien van aangeklaagde 2

2.3. Klager is in [maand] [jaar] tijdens het schaatsen ten val gekomen, waardoor hij een hersenschudding opliep. Na een verblijf van twee weken in het ziekenhuis is hij nog twee weken bij zijn ouders verzorgd. Nadat klager terugkeerde op het internaat had hij nog regelmatig last van duizeligheid en oorsuizen, waardoor hij enige tijd ter observatie op de ziekenboeg heeft moeten slapen. Op de ziekenzaal van het internaat [naam] te [plaats] is klager seksueel misbruikt door aangeklaagde 2, die daar werkzaam was als ziekenbroeder. Tijdens de nachtelijke controles begon aangeklaagde al snel met het betasten van de geslachtsdelen van klager. Aangeklaagde 2 probeerde klager af te trekken en bevredigde ook zichzelf. Als aangeklaagde 2 opgewonden was werd hij ook agressief. Klager moest naast het bed gaan staan, zodat aangeklaagde hem oraal kon bevredigen. Klager werd ook gedwongen aangeklaagde 2 oraal te bevredigen. Klager kan zich ook herinneren dat hij een aantal malen met zijn hoofd in het kussen werd gedrukt, waarbij aangeklaagde 2 agressieve pogingen deed klager anaal te penetreren. Klager kan zich niet herinneren of er ook daadwerkelijk anale penetratie heeft plaatsgevonden. Hij kan zich echter wel pijn aan zijn anus herinneren, nadat aangeklaagde 2 was gestopt. Het misbruik vond gedurende anderhalve maand meerdere keren per week plaats. Nadat klager na anderhalve maand niet meer op de ziekenboeg hoefde te slapen, moest hij bij

tijd en wijle nog wel bij aangeklaagde 2 komen ter controle. Ook tijdens deze controles is klager door aangeklaagde betast en gedwongen tot orale seks.

2.4. Toen klager van het internaat af kwam, raakte hij meer en meer met zichzelf in de knoop. De relatie met zijn ouders verslechterde en zijn schoolprestaties leden ernstig onder zijn problemen. Hij voelde zich ook seksueel gehandicapt en had moeite om relaties aan te gaan. Nadat klager met moeite zijn VWO had gehaald, is hij in dienst gegaan. Het merendeel van zijn diensttijd heeft hij zich ziek gemeld. Na zijn diensttijd is klager gaan studeren, maar ook tijdens zijn studententijd kwam hij psychisch in de knoop en heeft hij zijn studie niet afgerond. Na zijn studietijd is klager een eigen bedrijfje begonnen, dat aanvankelijk redelijk goed liep. Door de aldoor groeiende psychische problemen is klager uiteindelijk vastgelopen en in een zware depressie terechtgekomen. Op een gegeven moment heeft hij zijn toenmalige partner verteld wat hem was overkomen. Door herbelevingen raakte klager echter nog dieper in de put en heeft hij eind 1999 hulp gezocht van een psycholoog en daarna van een psychiater. Vanaf 2007 is hij onder behandeling bij zijn huidige psycholoog. Als gevolg van zijn psychische klachten is klager al enige tijd niet in staat geweest om met regelmaat te werken.

2.5. Klager hoopt door middel van deze procedure erkenning en financiële compensatie te krijgen voor hetgeen hem in zijn jeugd is aangedaan en het leed dat hij als gevolg daarvan heeft ondervonden.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

3.1. Broeder [naam] heeft in zijn uitvoerige reactie gesteld dat in de archieven uitgebreid onderzoek is verricht naar het leven van beide aangeklaagden. Daaruit zijn geen gegevens naar voren gekomen die kunnen duiden op seksueel misbruik. Wel heeft broeder [naam] aangegeven dat ook andere slachtoffers klachten tegen aangeklaagden hebben gemeld. Voor een deel zijn deze inmiddels door de klachtencommissie behandeld; deels dient de behandeling ervan nog plaats te vinden. Deze klachten betreffen echter niet zulk ernstig misbruik als de klachten van [klager].

3.2. Broeder [naam] wil, indien de klachtencommissie de klacht van klager voldoende aannemelijk acht, namens de congregatie het seksueel misbruik erkennen en daarvoor excuses aanbieden. Aangenomen dat het seksueel misbruik heeft plaats gevonden dan had het nooit mogen gebeuren; het druist geheel in tegen het religieus leven dat zij als broeders leiden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.4. Er zijn bijna veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Aangezien aangeklaagden zijn overleden zijn deze feiten niet meer in

detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Ten aanzien van aangeklaagde 1

4.5. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager op het internaat [naam] te [plaats], het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde 1, zoals beschreven in het klaagschrift.

4.6. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de klachten van de heer [naam] (2012T937(1)) en de en de heer [naam] 2014W1186(2).

Ten aanzien van aangeklaagde 2

4.7. De Klachtencommissie acht voorts aannemelijk dat klager op het internaat [naam] te [plaats] het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde 2, zoals beschreven in het klaagschrift.

4.8. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de klachten van de heer [naam] (2012T776(2)), de heer [naam] (2012T937(2)), de heer [naam] (201T257) en de heer [naam] 2014W1186(1). Zij beschrijven seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde gedurende het verblijf op de ziekenzaal, in de vorm van het betasten van de geslachtsdelen, onder het mom van het opnemen van de temperatuur.

4.9. Broeder [naam] heeft terecht opgemerkt dat in onderhavige zaken het seksueel misbruik ernstiger was dan in de eerdere klachten, maar dat brengt naar het oordeel van de Klachtencommissie niet mee dat die eerdere klachten daarom niet als steunbewijs in aanmerking zouden kunnen komen in onderhavige klachten.

4.10. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen klager en aangeklaagden hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik dertien jaar oud. Aangeklaagden waren voor hem personen in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.11. Gelet op het feit dat aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.12. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis), voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) om de klachten gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 24 oktober 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. L. Sanders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.